

Hutní technik dispečer / technička dispečerka (kód: 21-028-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání:	Hutní, kovárenský a slévárenský technik
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických postupech v hutní výrobě	4
Kontrola dodržování technologických postupů a bezpečnostních předpisů v hutní výrobě	4
Dispečerské řízení technologického úseku hutní výroby a vazeb výrobních činností v hutní výrobě	4
Vedení provozní dokumentace hutní výroby	4
Řešení organizačních a provozních problémů v hutní výrobě	4
Praktická orientace v materiálech a surovinách pro hutní výrobu	4
Interpretace systémů a standardů kvality v hutní výrobě	4
Základní orientace v nákladových položkách hutní výroby	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických postupech v hutní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat výrobní dokumentaci pro hutní výrobu a tváření kovů	Ústní ověření
b) Uvést základní normy, které se týkají hutní výroby	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Kontrola dodržování technologických postupů a bezpečnostních předpisů v hutní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit základní technologické postupy, bezpečnostní, hygienické a ekologické předpisy v hutní výrobě	Ústní ověření
b) Popsat základní technologické postupy v hutní výrobě a dispečerské řízení při porušení technologických postupů	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Dispečerské řízení technologického úseku hutní výroby a vazeb výrobních činností v hutní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní výrobní zařízení pro technologické procesy v jednotlivých úsecích hutní výroby a technologické návaznosti mezi těmito úseky hutní výroby	Ústní ověření
b) Popsat kapacitní a výrobní parametry výrobního zařízení (pro hutní výrobu, pro tváření kovů, pro úpravny tvářeného materiálu)	Ústní ověření
c) Vysvětlit na příkladech dispečerské řízení technologického úseku hutní výroby, včetně koordinace s navazujícími výrobními a obslužnými činnostmi (obslužné činnosti-doprava a přísun materiálů a surovin jak uvnitř firmy tak od externích dodavatelů)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozní dokumentace hutní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat provozní dokumentaci v hutní výrobě a zásady jejího vedení	Ústní ověření
b) Provést na modelovém případě konkrétní záznam do provozní dokumentace nebo do řídicího systému agregátu (v případě, že se již neprovádí písemné vedení dokumentace)	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Řešení organizačních a provozních problémů v hutní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsoby určování optimálního využívání výrobních a pracovních kapacit na pracovištích hutní výroby	Ústní ověření
b) Navrhnout na modelovém případě způsoby řešení k odstranění problémů v hutní výrobě (řešení při nedostatku pracovníků, poruch výrobních zařízení, výpadku energií, nedostatku surovin a materiálů)	Praktické předvedení
c) Popsat orientační logistiku hutního závodu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praktická orientace v materiálech a surovinách pro hutní výrobu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ukázat na vzorcích a vysvětlit na příkladech vhodné materiály pro výrobu konkrétního hutního výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit na konkrétním příkladu požadované vlastnosti materiálů a popsat vhodné metody jejich zkoušení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést základní parametry vstupních surovin a materiálů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Interpretace systémů a standardů kvality v hutní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit systémy řízení kvality v hutní výrobě	Ústní ověření
b) Vysvětlit principy systému řízení kvality v hutní výrobě (ISO 9001, ISO 14001, ISO/TS 16949)	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Základní orientace v nákladových položkách hutní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a charakterizovat základní nákladové položky (přímé - nepřímé náklady, výrobní - režijní náklady, konstantní - variabilní náklady, personální náklady)	Ústní ověření
b) Popsat kontrolu plnění kvalitativních parametrů v jednotlivých výrobních úsecích hutní výroby (nákladovost výroby, efektivita, zmetkovitost)	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/hutni-technik-dispecer#zdravotni-zpusobilost>).

U kompetence Řešení organizačních a provozních problémů v hutní výrobě (e72.Z.1212) zkoušející sdělí a nejpozději spolu s pozvánkou zašle uchazeči informaci, zda zkouška proběhne v provozním či simulovaném prostředí. Dále sdělí, na jakou oblast hutní výroby bude zkouška orientována (tavení a operace sekundární metalurgie, odlévání kontinuální, odlévání ingotů, odlitků, tyčí, válcování, kování, tepelné zpracování) a které části procesu hutní výroby budou ověřovány výhradně v simulovaném prostředí.

Simulované prostředí znamená:

- a) Uchazeč přímo svojí rukou neovlivňuje proces, ale sdělí, co se má udělat. Pracovník, který proces normálně provádí (řídí), tento povel vykoná, nebo sdělí, proč to vykonat nelze.
- b) Uchazeč vykonává svoji činnost na simulátoru (PC vybavené aktuálním simulačním programem hutních technologií) nikoliv v reálném prostředí.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvláště pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hutnictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích operativního řízení hutní výroby nebo provozu nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti hutní výroby.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru strojírenské metalurgie, strojírenství nebo hutnictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích operativního řízení hutní výroby nebo provozu.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizující orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Požadavky na materiálně-technické zázemí:

Zázemí hutního provozu, které podle oblasti hutní výroby může obsahovat kombinaci následujících pracovišť:

Tavírna a pracoviště sekundární metalurgie

Slévárna

Válcovna

Kovárna

Sklad surovin a materiálů

Metalografická laboratoř

- Učebna vybavená pracovními stoly, židlemi, kancelářskými potřebami, kalkulačkou, počítačem s tiskárnou
- technické normy pro hutní výrobu v platném znění
- výrobní dokumentaci pro hutní výrobu (alternativně podle oblasti hutní výroby - surového železa, oceli, barevných kovů a jejich slitin, válcování a tažení kovů)
- organizační řád, zákoník práce
- schválené interní dokumenty týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, požární prevence a ochrany životního prostředí hutního provozu
- PC vybavený aktuálním simulačním programem hutních technologií
- tabulky k vedení denních a měsíčních výkonů zaměstnanců pro mzdové účely (možno použít počítač)
- mzdové předpisy, mzdové tarify, prémiové řády, kolektivní smlouvu
- výrobní a obslužná zařízení hutní výroby - podle oblasti hutní výroby AOs (alternativně podle oblasti hutní výroby - zařízení pro výrobu surového železa, pro výrobu oceli, pro výrobu barevných kovů a jejich slitin, pro válcování, pro tažení, pro úpravářenské činnosti)
- vzorky surovin, materiálů a polotovarů používaných v hutní výrobě (alternativně podle oblasti hutní výroby - při výrobě surového železa, výrobě oceli, při výrobě barevných kovů a jejich slitin, pro válcování, pro tažení, pro úpravářenské činnosti)
- osobní ochranné pomůcky pracovníka (OOPP).

Zákony, předpisy, dokumentace, technické normy budou k dispozici buď v listinné podobě v dostatečném počtu potřebném pro zkoušku, nebo v elektronické podobě v off-line formě (tedy již stažené) pro okamžité použití uchazečem.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 90 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR hutnictví, slévárenství a kovárenství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Vítkovice, a. s.

Třinecké železářny, a. s.

Arcelor Mittal Ostrava, a. s.